

Relację tę zakończymy słowami Correvona: Ogrody botaniczne nie mogą być zarezerwowane wyłącznie dla naukowców. Ogradami tymi należy zainteresować jak najszersze kręgi zwiedzających pod hasłem — „Bez roślin nie ma życia“.

Źródło:

„Boissiera“, vol. 14 — *Mémoires des Conservatoire et Jardin botanique de la Ville de Genève*. Genève, 1969.

JANINA SZOBER

Ogród Botaniczny UW

Ipomoea sloteri (HOUSE) OOSTSTR. i *Ipomoea quamoclit* L.

W książce *Pareys Blumengärtneri* (1960, t. II str. 408) znajduje się fotografia pięknego pnącza *Ipomoea sloteri* (House) Ooststr. błędnie podpisana *Quamoclit pennata* (Desr.) Bojer. Opis *Quamoclit pennata* zamieszczony na tej samej stronie nie odpowiada fotografii, rzekomo przedstawiającej ten gatunek.

Nazwą obecnie obowiązującą jest *Ipomoea quamoclit* L. i spotykane jeszcze w literaturze nazwy synonimowe, jak: *Quamoclit pennata* (Desr.) Boj., *Q. pinnata* Boj. oraz *Q. vulgaris* Choisy są nazwami niewłaściwymi. Ustaloną polską nazwą dla *Ipomoea* jest wilce.

Podajemy opis obu wymienionych wyżej gatunków wilców.

Ipomoea sloteri jest mieszańcem między *Ipomoea coccinea* L. a *I. quamoclit* L. Po raz pierwszy znalazł ją Sloter na Wyspach Malajskich.

Jest to rozgałęziony, dochodzący do 2 m wysokości pnącz o ciemnozielonych, nieco błyszczących liściach. Błyszcząca blaszka liściowa w zarysie deltowato owalna, pocięta jest na 3—7 lancetowatych łatek (ryc. 1). Najgłębiej wycięta jest łątka środkowa, najpłytsze są łatki u podstawy liścia. Liczne karminowe kwiaty posiadają rozszerzoną talerzykowato górną część korony o średnicy 2—3 cm i długą, wąską rurkę (3,5 cm), w której znajduje się 5 nierównej długości pręcików. Wnętrze rurki jest ciemnożółte. Nitki pręcików u nasady są krótko owłosione. Słupek zakończony jest białym, kulistym znamieniem.

W Ogrodzie Botanicznym UW wilce Slotera uprawiany jest od kilku lat na działach systematyki i pnączy (ryc. 2). Na obu tych działach roślina posiada skrajnie odmienne warunki.

Na uwagę zasługuje fakt wielkiej wrażliwości tego wilca na wszelkie uszkodzenia, ponadto należy pamiętać, że roślina ta lubi stanowiska słoneczne, w początkowym jednak okresie swego rozwoju wymaga lekkiego cieniowania.

W Warszawskim Ogrodzie Botanicznym otrzymywano pełnowartościowe nasiona.

Ryc. 1. *Ipomoea sloteri* (House) Ooststr. Liść

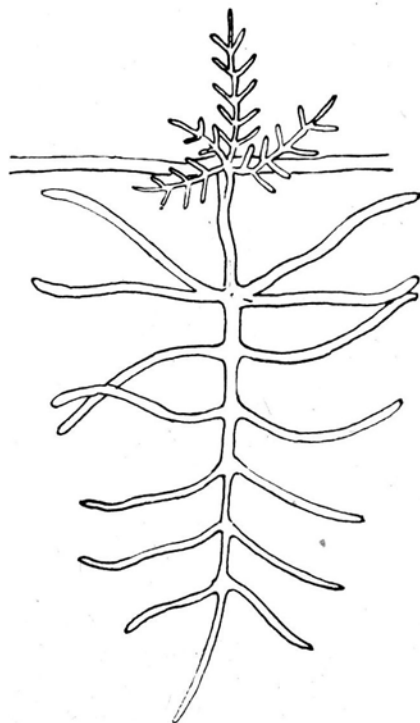

Ryc. 2. *Ipomoea sloteri* (House) Ooststr.

Ipomoea quamoclit L. jest pnączem jednorocznym o liściach w zarysie owalnych lub owalno-wydłużonych, pierzastosiecznych o bardzo wąskich, prawie igielkowatych łatkach (ryc. 3). Jedna lub dwie ostatnie pary łatek u nasady blaszki są widełkowato dzielne. U nasady ogonka bardzo często występują drobne, pierzastosieczne pseudo-

przylistki (zgodnie z określeniem S. J. van Ooststrooma). Na długich szypułkach rozwijają się jeden lub kilka czerwonych kwiatów o rurce korony 2—3 cm długiej i talerzykowatej górnej części. Niekiedy korona jest biała (var. *albiflora* G. Don).

Ipomoea quamoclit występuje na wyspach Indonezji oraz na Filipinach, gdzie rośnie na słonecznych stanowiskach wzdłuż pól ryżowych i trzcinowych aż do wys. 1200 m n.p.m.

Ryc. 3. *Ipomoea quamoclit* L. Liść

Na Filipinach liście tego pnącza używane są jako lek przeciwkrwotoczny. W Warszawskim Ogrodzie Botanicznym uprawiany, podobnie jak wilec Slotera na dwu działach, nigdy nie owocował.

LITERATURA

- Bailey L. H., 1935. *The standard cyclopedia of horticulture*. T. 3, s. 2879. New York.
 Britton N., 1898. *Illustrated Flora of the Northern United States Canada and the British possessions*. T. 3, s. 523. New York.
 Chittenden F. J., 1951. *Dictionary of Gardening*. T. 4, s. 1723, Oxford.
 Encke F., 1958. *Pareys Blumengärtnerei*. T. 2, s. 408. Berlin.
 Engler A., Prantl K., 1897. *Die natürlichen Pflanzenfamilien*. T. 4, Abt. 3, s. 23. Leipzig.
 Gleason H. A., 1963. *Manual of Vascular Plants of Northeastern United States and adjacent Canada*. s. 562. New Jersey.

Index Kewensis., 1895. *Plantarum Phanerogamarum*. Oxford.

Ooststroom van S. J., 1953. *Convolvulaceae*. Flora Malesiana. T. 4, part 3.

Ooststroom van S. J., 1940. *The Convolvulaceae of Malasia III*. Blumea. T. 3. 3.

Willis J. C., 1966. *A dictionary of the flowering plants et ferns*. s. 946. Cambridge.

JAKUB MOWSZOWICZ, JANUSZ HEREŹNIAK

Zakład Botaniki UŁ

ZRASTANIE SIĘ KOSZYCZKÓW U SŁONECZNIKA ZWYCZAJNEGO *Helianthus annuus L.*

Komunikat

W omawianym przypadku zrastanie nastąpiło przez samozaszczepienie przy równoległym wzroście dwóch pędów. W zrosniętych koszyczkach słonecznika widoczne są kwiaty brzeżne powstałe w miejscu ich zrastania (ryc. 1). Jest to przy-

Ryc. 1. Zrastanie się dwóch koszyczków u *Helianthus annuus L.* W miejscu zrastania widoczne są kwiaty brzeżne. Fot. Janusz Hereźniak